

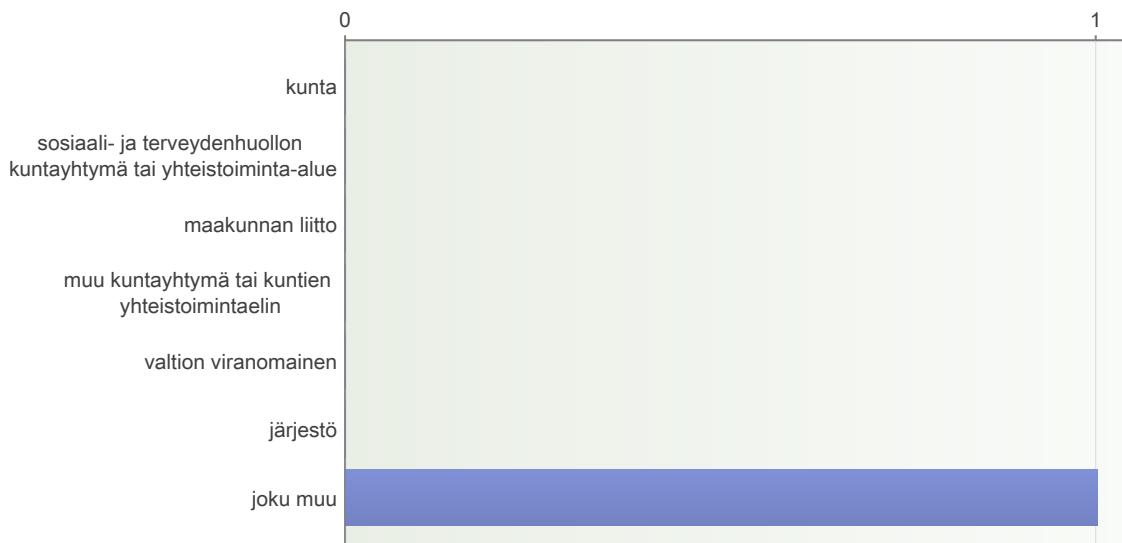
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) sihteeristö	Christell Åström	christell.astrom@mmm.fi	4.11.2016 sähköpostikäsitellyssä	MANE sihteeristö

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- maaseutupolitiikan verkosto

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus, jonka myötä Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, joilla on omat vaalit ja valtuustot. Lausunnossa maaseutupolitiikan sihteeristö arvioi sote- ja maakuntalakiluonnosta erilaisten maaseutualueiden osalta tarkastellen eritoten millaisia vaikutuksia lakiluonnoksella on maaseutualueisiin ja niiden asukkaiden palveluihin ja hyvinvointiin sekä maaseudun elinvoimaan.

Maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristö painottaa, että sote- ja maakuntauudistuksessa tulee varmistaa, että uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa huomioidaan päätösten vaikutukset erityisesti maaseudulle, jossa mm. pitkät etäisyydet tuovat haasteita niin palveluiden saavutettavuuteen ja arjen sujuvuuteen kuin myös yritysten toimintaedellytyksiin.

Maaseutuvaikutusten arviointi MVA on työkalu, jonka avulla voidaan arvioida etukäteen erilaisten päätösten vaikutuksia maaseudun asukkaiden arkeen sekä yritysten toimintaan. Maaseutuvaikutusten arvioinnin avulla voidaan varmistaa, että maaseudun asukkaiden ääni saadaan kuuluviin uudistuksessa, sillä sen kautta voidaan osallistaa maaseudun asukkaita ja toimijoita.

Maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristö painottaa maaseutuvaikutusten arviointia sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa ja toteuttamisessa alueilla. Lisäksi sihteeristö esittää, että maaseutuvaikutusten arviointi MVA -työkalua käytetään keskushallinnossa kun sote- ja maakuntauudistusta viedään eteenpäin. Esimerkiksi valinnanvapausmallin ja maakuntavaali -mallin kehittämisen yhteydessä MVA:ta tulisi ehdottomasti käyttää. Maaseutuvaikutusten arvioinnin toteuttaminen tulee resursoida sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Lakiluonnoksessa palveluiden järjestäminen maakunnissa nojaa monessa suhteessa digitalisaatioon ja sähköisiin palveluihin. Sihteeristö haluaa korostaa, että tämä edellyttää toimivia laajakaistayhteyksiä koko Suomessa, myös harvaan asutuilla seuduilla. Tällä hetkellä nopea 100 megan laajakaista on tarjolla noin 52 prosenttiin Suomen kotitalouksista. Valokuitutekniikalla toteutettu nopea laajakaistatarjonta on noin 31 prosenttia. On selvää, että suurimmat puutteet löytyvät taajamien ulkopuolella. Pelkästään nopeiden yhteyksien vetäminen ei sinällään riitä, yhteydet on oltava kotitalouksien ja yritysten saavutettavissa ja käytössä. Tarvitaan myös laaja-alaista, kaikkia ikäryhmiä, toimijoita ja alueita kattavaa koulutusta ja etenkin lähellä ihmistä toteutettavaa neuvontaa uusien digipalveluiden käytössä.

Maakuntavaltuusto valitaan maakuntavaaleilla. On todennäköistä, että monen pienen kunnan edustajat eivät tule saamaan riittävästi ääniä päästäkseen maakuntavaltuustoon. Miten pienten kuntien ja erityisesti harvaan asutun maaseudun vaikutusmahdollisuudet varmistetaan maakunnassa?

Demokratiaan ja osallisuuteen liittyvät kysymykset

Lakiluonnoksen 5 luku on maakunnan asukkaiden osallistumisoikeudesta. Kyseinen luku on hyvin pitkälti nykyisen Kuntalain kanssa identtinen. Kuntalain kokemusten perusteella, on oletettavissa, että vaikka laki periaatteessa antaa toimijoille minimin, niin se yleensä on käytännössä ohjaava.

Maakuntalain luonnoksen 23 §:ssä todetaan, että "Maakunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa maakunnan toimintaan. Maakuntavaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista." Tiivistelmässä todetaan, että "Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voidaan edistää esimerkiksi järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia, asukasraateja sekä ottamalla asukkaita mukaan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen." Miten tämä käytännössä toteutettaisiin?

Edellä olevat ehdotukset ovat hyviä. Mutta miten nämä käytännössä toteutettaisiin? Esitettyjen ehdotusten perusteella se, mitkä asukkaiden monipuoliset ja vaikuttavat osallistumisen mahdollisuudet ovat, jää pitkälti maakuntien oman harkinnan varaan. Sihteeristö esittää huolensa siitä, että esitetyt ehdotukset voivat lisätä

alueellista epätasa-arvoa asukkaiden osallistumisen mahdollisuuksiin liittyen. Vaarana on, että demokratia ei toteudu uudistuksessa nyt lakiluonnoksessa olevilla ehdotuksilla.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Elinkeinotoimintaan liittyvät kysymykset

Maakuntauudistuksen myötä TE-palvelut ja yrityspalvelut kootaan julkiseksi kasvupalveluksi. Tällä edistetään uutta yritystoimintaa, yritysten kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä sekä vastataan työmarkkinoiden muutoksiin. Määriteltäessä nykyisten TE-palvelujen ja ELY-yrityspalvelujen tehtäväkenttä uudelleen on tärkeää huomioida erilaisten yritysten tarpeet ottaen huomioon sekä yrityskoon, yrityksen elinkaaren vaiheen (aloittava yritys – kansainvälisiltä markkinoilta kasvua hakeva yritys) sekä yritystoimintaan vaikuttava sijainti esim. maaseutualueella tai jopa harvaan asutulla alueella.

Rakennettaessa kasvupalvelujen kokonaisuutta on tärkeä tunnistaa yritysten ja yrittäjäksi ryhtyvien, sekä työntekijöiden erilaiset palvelutarpeet ja vastata tarpeisiin erilaisilla palveluilla ja palveluntuottajilla Kasvupalveluun kaavailtu monituottajamalli perustuisi kilpailutettuun tuotantomalliin. Sen mukaan asiakkaan valinnanvapaus vahvistaa palvelujen vaikuttavuutta ja luo uusia/uudistuvia palveluja. Pitkällä tähtäyksellä saadaan näin myös asiakkaan parhaiten tarvitsemia palveluja mikäli asiakaspalaute ja -tarve järjestäjän taholla kuullaan. Sinällään ehdotus kuulostaa hyvältä, mutta epäselväksi jää kuka tarjoaa laadukasta palvelua silloin jos kilpailua ei ole? Tämä on todellinen tilanne harvaan asutulla maaseudulla jo tänä päivänä.

Maaseudun kehittäminen maakunnissa

Lakiluonnoksen mukaan maatalouden tukihallinnon tehtävät siirtyvät kunnista maakunnille, kuitenkin siten, että paikallinen palveluverkko säilytetään. Maatalouden tukihallinto on toteutettu kunnissa yhteistoiminta-alueiden kautta. Tukihallinnon tehtävien lisäksi osa maaseutuhallinnon YT-alueista vastaa myös muusta maaseudun kehittämisestä (mm. maaseutuyritystoiminnan kehittämisestä (usein maa- tai metsätalouteen linkittyvää, kuten elintarvikkeiden jatkojalostusta, bioenergiaa, luonnontuotteita), maaseudun toimintaympäristön sekä kylä- ja järjestötoiminnan kehittämisestä).

Sekä tukihallinnon tehtävät että muu maaseudun kehittäminen edellyttävät paikallistuntemusta ja kontakteja

alueen toimijoihin. Lisäksi on tärkeää, että kehittämisresurssit ja osaaminen säilyvät kunnissa, lähellä asiakasta. Maaseutupolitiikan neuvoston sihteeristö esittää, että maakunnissa resursoidaan riittävästi maaseudun monipuoliseen kehittämistyöhön.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisäateisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Jämlik service på svenska och på finska

När förvaltning omorganiseras är det skäl att vara mån om att de riks-omfattande besluten ska främja både de svensk- och de finskspråkigas möjligheter att få service på sitt eget språk enligt lika grunder. Detta är speciellt viktigt i Österbotten, där 49,6 % av befolkningen har svenska och 44,5 % har finska som sitt modersmål. Men detta gäller även speciellt Åbolands skärgård och i stora delar av landsbygdsområdena i Nyland.

Det påverkansorgan för minoritetsspråket som nämns i 27 § i landskaps-lagen är otillräckligt för att tillgodose de språkliga rättigheterna. Lagstiftarens avsikt har troligen varit att på detta sätt säkerställa att den språkliga minoriteten får service på sitt modersmål. Bedömningen av lagutkastens språkliga konsekvenser är otillräcklig.

Svenskfinland är per definition ett glesbebovt område eftersom den svenskspråkiga befolkningen är utspridd främst i tre landskap samt Åland. Detta ställer speciella krav på organiseringen av service på likahanda grunder med beaktande av de långa avstånd som finns i Svenskfinland.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.